

Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y **Panel Perfformiad Craffu - Addysg**

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Iau, 19 Tachwedd 2020 am 4.00 pm

Yn Bresennol: Y Cyngorydd L R Jones (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cyngorydd(wyr)

C Anderson
L James

Y Cyngorydd(wyr)

D W Helliwell
S M Jones
L J Tyler-Lloyd

Y Cyngorydd(wyr)

B Hopkins
M A Langstone

Aelodau

Cyfetholedig(wyr)

A Roberts

Hefyd yn bresennol

Jennifer Raynor

Aelod y Cabinet dros Wella Addysg, Dysgu a Sgiliau

Mynychwyr eraill

Catherine Nicklin
John Lee
Lynwen Barnsley

Ysgol gynradd y pennaeth Waunwen
Cadeirydd y Llywodraethwyr Ysgol Gynradd Waunwen
Cadeirydd y Llywodraethwyr Ysgol Gynradd Waunwen

Swyddog(ion)

Helen Morgan-Rees
Kate Phillips
Michelle Roberts

Pennaeth Cyflawniad a Phartneriaeth Addysg
Rheolwr yr Uned Ysgolion a Llywodraethwyr
Craffu

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cyngorydd(wy): A M Day, M Durke a/ac S J Gallagher

Aelodau Cyfetholedig(wyr): D Anderson-Thomas

Mynychwyr eraill:

1 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Dim

2 Gwahardd Pleidleisiau Chwip a Datgan Chwipiau'r Pleidiau

Dim

3 Llythyrau a'r Cofnodion

Derbyniodd y Panel lythyr a chofnodion cyfarfod y Panel a gynhaliwyd ar 22 Hydref 2020.

4 Cwestiynau gan y Cyhoedd

Ni dderbyniwyd unrhyw gwestiynau gan y cyhoedd.

5 Ysgol Gynradd Waun Wen

Cyfarfu'r Panel â Phennaeth, Cadeirydd ac Is-gadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Gynradd Waun Wen, fel rhan o'u briff parhaus i gadw llygad ar les mewn ysgolion. Dewiswyd yr ysgol oherwydd yr arfer da mae'n ei ddangos wrth roi lles wrth wraidd yr addysgu.

Gwnaeth y Pennaeth gyflwyniad, a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol:

- Cyd-destun yr ysgol gan gynnwys 57% o Brydau Ysgol am Ddim, 47% Saesneg fel iaith Ychwanegol (27 iaith) a 42% o Anghenion Dysgu Ychwanegol (5 datganiad), mae nifer uchel o ddisgyblion yn byw yn ardaloedd 1 neu 2 Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru.
- Mae llawer o ddisgyblion yr ysgol wedi dioddef o Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod a elwir hefyd yn ACES.
- Un o'r materion allweddol a wynebwr yn yr ysgol yw anghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu.
- Mae'r ysgol yn ymdrechu i roi lles disgyblion wrth wraidd popeth y mae'n ei wneud.
- Wynebwr yr ysgol nifer o heriau cyn COVID-19 gan gynnwys: sgorau gwaelodlin isel iawn, diffyg geirfa, anhawster yn defnyddio iaith fynegiannol, plant sydd wedi dioddef trawma, y gwasanaethau cymdeithasol yn ymwneud â thelueoedd, plant nad ydynt yn gallu rheoleiddio eu hunain, plant nad ydynt yn barod i ddysgu.
- Roedd rhai o'r ffyrdd yr oedd yr ysgol yn mynd i'r afael â'r problemau hyn yn cynnwys defnyddio hyfforddiant ar eirfa (cyflwyno gwersi geirfa penodol), hyfforddiant ar drawma, a gweithiodd ACES gyda Phrosiect Gwella a'r Prosiect Lab Empathi (datblygu geirfa i fynegi teimladau).
- Ers cyfnod y cyfyngiadau symud a thu hwnt roedd rhai o'r pethau a wnaed gan yr ysgol yn cynnwys ffonio telueoedd, dosbarthu bwyd i ddisgyblion sy'n cael pryddau ysgol am ddim, rhedeg banc bwyd yn yr ystafell staff i rieni, caffael wyau Pasg i bob disgybl, dosbarthu toes chwarae a llyfrau gwaith i bob disgybl.
- Roedden nhw am annog lles wrth i ddisgyblion ddychwelyd i'r ysgol yn yr hydref felly crëwyd ffilm fer yn dangos sut y byddai'r ysgol yn gweithio ac yn edrych drwy gyfnod COVID-19 i leddfu disgyblion cyn iddyn nhw fynychu.
- Maent yn ceisio sicrhau lles corfforol a meddyliol drwy sicrhau bod cyfleoedd ymarfer corff rheolaidd a chymorth priodol yn yr ystafell ddosbarth, gan gynnwys ioga er enghraifft.
- Amlinellwyd y gefnogaeth gan Lywodraethwyr, gan gynnwys galwadau ffôn rheolaidd gyda'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd, cymorth dros e-bost, cytunwyd ar y newidiadau i bolisi a chwricwlwm, mae'r Is-gadeirydd yn cyfarfod yn rheolaidd â Chydlynwyr ADY.
- Amlinellwyd y gefnogaeth gan yr awdurdod lleol yn ystod y cyfyngiadau symud, ac roedd rhywfaint o hyn yn cynnwys: cyrsiau a drefnwyd gan yr awdurdod lleol,

llythrau at rieni gan y cyfarwyddwr dros dro, cefnogaeth gan swyddog iechyd a diogelwch, dywedodd y Pennaeth ei fod yn teimlo fel bod tîm yn cefnogi'r ysgol... bod yr awdurdod y tu ôl i chi ac yn eich cefnogi, roedd hefyd gefnogaeth dda i les penaethiaid a staff.

- Dywedodd y Pennaeth fod y Cyngor Iechyd a Diogelwch a'r gefnogaeth gan y gwasanaeth Profi, Orlhain a Diogelu yn wych o ran eu tywys drwy unrhyw faterion sy'n ymwneud â COVID-19.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros Wella Ysgolion, Dysgu a Sgiliau fod cyd-destun yr ysgol yn heriol iawn ond bod Uwch-dîm Rheoli'r ysgol wedi mynd i'r afael â'r hyn y mae angen ei wneud i gael disgyblion mewn sefyllfa i allu dysgu. Dywedodd ei fod yn wych gweld sut y gall disgyblion, pan gânt eu cefnogi, ddod yn fwy gwydn ac yn gallu dysgu.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg ei bod yn falch o Ysgol Gynradd Waun Wen bob amser ond yn ystod cyfnod COVID-19, maen nhw wedi mynd ymhell y tu hwnt i hynny.

Diolchodd y Panel i'r Pennaeth, y Cadeirydd ac Is-gadeirydd Llywodraethwyr yr ysgol am fod yn bresennol yng nghyfarfod y Panel ac am amlinellu peth o'r gwaith ysbrydoledig y maent yn ei wneud gyda disgyblion yr ysgol mewn amgylchiadau mor heriol.

6 **Addysg gartref ddewisol**

Cyfeiriodd y Gynhadledd Cynllunio Gwaith Craffu ym mis Hydref yr eitem hon at y Panel Craffu Addysg oherwydd bod Cynghorwyr yn deall bod nifer y ceisiadau i ddadgofrestru disgyblion wedi cynyddu'n sylweddol o ganlyniad i sefyllfa COVID-19. Felly, gwahoddodd y Panel yr Aelod Cabinet priodol, y Cyfarwyddwr Addysg a'r Pennaeth Cymorth Addysg i drafod y mater.

Clywodd y Panel:

- Nid yw'r awdurdod lleol yn gyfrifol am ddarparu Addysg Ddewisol yn y Cartref ac nid oes ganddynt unrhyw rwymedigaeth statudol i'w chefnogi. Fodd bynnag, o dan Adran 436A o Ddeddf Addysg 1996, mae gan yr Awdurdod Lleol ddyletswydd i wneud trefniadau i nodi plant nad ydynt yn derbyn addysg addas.
- Er nad oes fframwaith cyfreithiol ar gael i'r Awdurdod Lleol fonitro darpariaeth addysg yn y cartref yn rheolaidd, mae'r cyngor yn ymwybodol o'n dyletswyddau gofal ehangach a byddwn yn cysylltu â rhieni i drafod eu darpariaeth addysg yn y cartref barhaus.
- Os oes gan blentyn ddatganiad o anghenion dysgu ychwanegol, bydd angen i'r Panel Anghenion Dysgu Ychwanegol ystyried y cais, diwygio'r datganiad yn unol â hynny a sicrhau y gellir bodloni gofynion y datganiad.
- Sefyllfa Abertawe: Rydym yn ymwybodol o 234 o deuluoedd sy'n darparu addysg ddewisol yn y cartref. Mae'r ffigur hwn yn newid yn aml. Rydym yn derbyn ac yn parchu hawl rhieni i ddewis Addysg Ddewisol yn y Cartref ac rydym yn ystyriol o'n ffiniau. Rydym yn ymdrechu i weithio mewn ffordd gefnogol i feithrin perthnasoedd da â rheini sy'n addysgu yn y cartref.
- Mae pobl yn penderfynu dadgofrestru eu plant o'r ysgol ac addysgu gartref am amrywiaeth eang o resymau ond mae hyn wedi cynyddu ers COVID-19 gydag 88 o geisiadau'n cael eu gwneud.

- Mae cymorth a mesurau diogelu yn cynnwys canolbwyntio ar feithrin perthynas gadarnhaol â'r gymuned addysg ddewisol yn y cartref, cynnig cyfeirio, cyngor ac arweiniad. Os oes amgylchiad sy'n peri pryder, bydd angen i swyddogion addysg ystyried a ddylid cysylltu â gwasanaethau ac asiantaethau perthnasol eraill. Gellir defnyddio Gorchmynion Presenoldeb yn yr Ysgol fel yr opsiwn olaf os oes pryder nad yw addysg addas yn cael ei darparu. Mae'n well gennym weithio mewn partneriaeth ag addysgwyr yn y cartref
- Gall disgybl sydd wedi cael ei addysgu yn y cartref wneud cais i gael ei aildderbyn i ysgol a gynhelir ar unrhyw adeg.
- Mae rhai rhieni'n bryderus am y plant yn dychwelyd i'r ysgol oherwydd COVID-19 yn enwedig lle mae pryderon iechyd teuluol. Cynigiwyd ymagwedd fwy hyblyg o ran dileu'r unigolyn o'r rôl, peidio â chosbi am ddiffyg presenoldeb a rhoi sicrwydd ynghylch cynnal asesiadau risg
- Roedd canllawiau statudol newydd gan Lywodraeth Cymru yn destun ymgynghoriad ym mis Hydref 2019 ond ar hyn o bryd maent wedi'u gohirio gan fod ymatebion COVID-19 yn derbyn blaenoriaeth. Mae Abertawe'n barod i ymgymryd â gofynion y canllawiau statudol os cânt eu gweithredu.
- Byddwn yn parhau i feithrin perthnasoedd gwaith da â'r gymuned Addysg Ddewisol yn y Cartref
- Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu swm bach o arian ychwanegol i gynghorau er mwyn cefnogi Addysg Ddewisol yn y Cartref, ac mae ystyriaethau o ran sut i ddyrannu'r arian hwn yn y ffordd orau'n cael eu trafod ar hyn o bryd.

Sicrhawyd y Panel gan yr ymagwedd y mae'r cyngor yn ei defnyddio o ran addysg ddewisol yn y cartref. Roeddent yn falch o glywed am y mesurau diogelu a roddwyd rhoi ar waith o ystyried canllawiau cyfredol Llywodraeth Cymru ar y mater hwn. Hoffai'r Panel weld cofrestr o ddisgyblion sy'n cael addysg ddewisol yn y cartref yn cael ei rhoi ar waith ond maent yn cydnabod y gall Llywodraeth Cymru gael gafael ar hyn. Edrychwn ymlaen at gyhoeddi'r canllawiau statudol hynny.

7 Cynllun Gwaith 2020/2021

Cytunwyd ar y Rhaglen Waith.

Daeth y cyfarfod i ben am 5.30pm

To:
Councillor Jennifer Raynor
Cabinet Member for Education
Improvement, Learning and Skills

BY EMAIL

Please ask for: Michelle Roberts
Gofynnwch am:
Scrutiny Office 01792 637256
Line:
Llinell
Uniongyrchol:
e-Mail scrutiny@swansea.gov.uk
e-Bost:

Date 9 December 2020
Dyddiad:

Summary: This is a letter from the Education Scrutiny Performance Panel to the Cabinet Member for Education Improvement, Learning and Skills following the meeting of the Panel on 19 November 2020. It covers looking at Wellbeing in Schools with Waun Wen Primary School and Elective Home Education.

Dear Cllr Raynor,

Education Scrutiny Performance Panel – 19 November 2020

We would like to thank you and the Interim Director of Education Helen Morgan Rees, the Headteacher of Waun Wen Primary and the Chair and Vice Chair of Governors for attending our meeting on the 19 November. We are writing to you to reflect on what we learnt from the discussion and to share the views of the Panel.

Wellbeing of Pupils at Waun Wen Primary School

As you will be aware we have decided to keep a watching brief on the wellbeing aspect of the new curriculum and as part that work we invited Waun Wen Primary School to our meeting because of the good practice they are displaying.

The Headteacher outlined some of the challenges the school faced before Covid, how they are trying to mitigate these challenges and what the school has done to keep pupil wellbeing at its heart throughout the Covid period.

We heard the context of the school is challenging with 57% Free School Meals, 47% English as Additional Language (27 languages) and 42% Additional Learning Needs and a high number of pupils live in areas 1 or 2 of the Welsh Index of Multiple Deprivation. That many of the pupils at the school will have suffered from Adverse

OVERVIEW & SCRUTINY / TROSOLWG A CHRAFFU

SWANSEA COUNCIL / CYNGOR ABERTAWE

GUILDHALL, SWANSEA, SA1 4PE / NEUADD Y DDINAS, ABERTAWE, SA1 4PE

www.swansea.gov.uk / www.abertawe.gov.uk

I dderbyn yr wybodaeth hon mewn fformat arall neu yn Gymraeg, cysylltwch â'r person uchod
To receive this information in alternative format, or in Welsh please contact the above

Childhood Experiences also known as ACES. One of the key issues faced at the school is speech, language and communication needs.

We understand the school had faced a number of challenges before Covid including: baseline scores very low, lack of vocabulary, difficulty using expressive language, children who have suffered trauma, social services involvement with families, children not able to regulate themselves, children not ready to learn. We heard that some of the ways the school addresses these problems including the use of training on vocabulary acquisition, training on trauma and ACES, worked with Gwella Project, Empathy Lab Project (developing vocabulary to express feelings).

We were told that from lockdown the school made time available to telephone families, deliver food for FSM pupils, and run a food bank in staff room for parents. They managed to acquire Easter eggs for all their pupils, they delivered playdough and workbooks to pupils to ensure all pupils including those who do not have full access to IT, so could engage with educational activities. We were interested to hear about how they encouraged pupils and reassured parents by putting together a short film on how the school will look when they would return in September.

We heard how the school Governors, particularly the Chair and Vice Chair, supported the school through this period including with regular phone calls, email support and agreeing with changes to policy and curriculum.

We were pleased to hear that the support provided by the Council to schools was very good and included courses run by the local authority, letters to parents from interim Education Director, Health and Safety guidance and support including from the Test, Trace and Protect service.

We were encouraged to hear you say that you congratulate the schools Senior Management Team who have faced the challenges at the school and have addressed them with what needs to be done in order to enable pupils, when they are in the classroom, to be in a position to learn. We agreed that it is inspiring to see, when supported, how pupils can become more resilient and able to learn.

We supported the words of Director of Education when she said she was proud of Waun Wen Primary School in normal times but in these Covid times, they have gone way beyond.

Elective Home Education

We wanted to look at this issue because Councillors understand that the numbers of requests to de-register pupils had increased substantially resulting from the Covid situation.

The Panel heard that the local authority is not responsible for the provision of elective home education or under any statutory obligation to support it. However, under section 436A of the Education Act 1996, the local authority has a duty to arrange to identify children not receiving a suitable education. That although there is no legal framework for the local authority to regularly monitor provision of home education, the Council are mindful of its wider duties of care, and do contact parents to discuss their ongoing home education provision.

We were told that currently there are 234 families electively home educating but that this figure fluctuates. The Council accepts and respects the right of parents to choose to electively home educate and are mindful of our boundaries. The Council does endeavour to work in a supporting manner to foster good relationships with home educators. We heard that there have been 88 requests to de-register pupils since Covid.

We heard that the support and safeguards include a focus on building positive relationships with the elective home education community, offering signposting, advice and guidance. If there is a circumstance, which gives rise to concerns education officers will liaise with other relevant services and agencies. In addition, School Attendance Orders can be used as a last resort if there is a concern appropriate education is not being provided.

We were pleased to hear that any pupil who has received their education at home can apply to be readmitted to a maintained school at any time. We understand that some parents are fearful about children returning to school because of Covid particularly where there are family health concerns. We were encouraged to hear that a more flexible approach is being used at present including delaying removal from school role, not penalising non-attendance and providing reassurance on risk assessments.

We were told that new statutory guidance from Welsh Government was consulted upon in October 2019 but is currently on hold as COVID 19 responses took priority. We were pleased to hear Swansea is prepared to take on the requirements of the statutory guidance if/when it is implemented.

We are reassured by the approach that the Council is taking to pupils being electively home educated. We are pleased to hear about the safeguards that are in place, based on the current limited Welsh Government guidelines. The Panel would like to see a register of electively home-educated pupils be developed but recognise that this is in the reach of the Welsh Government. We therefore look forward to seeing that statutory guidance when it is published in due course.

Your Response

We hope you find this letter useful and informative. We would welcome your comments on any of the issues raised but on this occasion do not require a formal written response.

Yours sincerely

COUNCILLOR LYNDON JONES

Convener, Education Scrutiny Performance Panel

Cllr.lyndon.jones@swansea.gov.uk